

Vindkraft?

Landsbygdspartiet
oberoende

Den här broschyren är utgiven av Landsbygdspartiet oberoende Nora/Lindesberg

I materialet finns källhänvisningar till texten.

Vill du komma i kontakt med oss i partiet finner du kontaktuppgifter på vår hemsida:

landsbygdspartiet.org/nora

eller vår facebookside Landsbygdspartiet oberoende Nora

Pia-Maria Johansson 0768-230 876

Till följd av klimatförändringarna sker ett viktigt arbete där sträva är att ersätta fossila bränslen med alternativa förnybara energikällor. En av dessa energikällor som förekommer frekvent i dagens mediala debatt i Sverige är vindkraft.

Vem kan man lita på?

Hur ska vi tolka budskapet när vindkraftsindustrin anger att endast låga halter av partiklar eroderar från rotorbladen under drift (*Svensk Vind 2023*), medan vetenskaplig litteratur beskriver problem med erosion som leder till energi och ekonomiska förluster samt höga underhållskostnader för vindkraftsbolagen? (*Affärsvärlden, 2024.*)

Finns det risk för spridning av fritt bisfenol A (BPA) alternativt epoxi/BPA-partiklar från rotorblad i drift i sådana koncentrationer att det kan påverka hälsan hos människor och djur?

Kan per- och polyfluorerade alkylsubstanser (PFAS), som kan användas vid ytbehandling av rotorblad, erodera vid drift och därmed förekomma i koncentrationer som kan påverka hälsan hos både människor och djur?

Är vindkraften lönsam eller ej och har någon titat på lönsamheten över tid?

Sjunker verkligen fastigheternas värde i närheten av vindkraftsindustrin?

Andra frågor

Kan ljus och ljudföroreningar från vindkraftverk påverka livsvillkor och hälsan hos människor och djur? Störs man verkligen av ljudet, det finns ju gränsvärden.

I den här broschyren bemöter vi flera av dessa argument med källhänvisningar.

Bakgrund

Vindkraften har under många år varit subventionerad av staten, vilket lett till att etablering av vindkraftsindustrier vuxit extremt snabbt. Med stor offentlig stimulans i form av bland annat elcertifikat, skatteförmåner, lån från EIB och exportkreditgarantier i Europa har utbyggnaden av vindkraft gynnats.

Samtidigt har den inte behövt betala sina egentliga kostnader i form av till exempel balanseringskostnader i elnätet eller ersättning för förlorade fastighetsvärden.

I spåren av vindkraftsindustrin finns många underentreprenörer och ägarna är ofta utländska, vilket gör ansvarsfrågan oklar. Inte sällan flyttas vindkraftsindustrierna snabbt till andra ägare vilket gör att ansvarsfrågan skjuts ut på små entreprenörer och kommuner.

4 000 vindkraftverk driftsattes 2011–2023. Enligt Energimyndigheten fanns det totalt 5 508 vindkraftverk i Sverige 2023.

Verk äldre än 2011 är relativt små, omkring 90 procent av vindkraftens elproduktion har anlagts efter 2010.

Energimyndigheten känner idag, 2024, till 1 487 verk som ska uppföras, varav de flesta är över 200 meter höga. Ytterligare 1 841 handläggs. Detta är endast landbaserad vindkraft.

Kommunalt veto har under 2024 ökat kraftigt vilket gör att regeringen nu vill öka bidragen till de kommuner som säger ja. Samtidigt ökar marknadsföringen från vindkraftsbolagen.

Några argument från bland annat Naturvårdsverket som är vanligt förekommande är att vindkraften bidrar till mindre microplaster och PFAS i naturen än exempelvis bildäck, konstgräsplaner och brandskum.

Frågan är om vi ska tillåta ytterligare negativ inverkan på miljö, människor och djur än vad vi redan gör eller om vi ska finna andra lösningar.

På nästa sida belyses olika områden, med källhänvisningar.

Lönsam eller ej?

Har vindkraften tillräckligt bra vindläge, är landbaserad vindkraft i stora delar av Europa nu den billigaste formen av ny elproduktion och kan den byggas utan subventioner?

Vid 3–4 sekundmeter börjar rotorbladen snurra. Vid 12–14 går de på maxeffekt och över 25 sekundmeter stannar snurrorna då påfrestningarna blir för stora.

Med stor offentlig stimulans i form av bland annat elcertifikat, skatteförmåner, lån från EIB och exportkreditgarantier i Europa har utbyggnaden av vindkraft gynnats.

Om vi dividerar vindkraftsanläggningarnas produktion med kostnaderna får vi en genomsnittskostnad för producerad el på 60–80 öre. Detta är dock inte hela kostnaden. För närvarande står skattebetalarna också för vindkraftens stabiliseringskostnader, som växt i takt med vindkraftens expansion. Vindkraften har dessutom fått stöd i form av elcertifikat, ursprungscertifikat och mindre anläggningar gynnas av en lägre fastighetstaxering. Det är oklart om vindkraftsanläggningarna avsätter tillräckliga medel för att återställa området.

Källor

EU-kommissionen har lagt fram paket som ska stötta europeisk vindkraftsindustri - North Sweden.

Varför är vindkraften så olönsam? - Affärsvärlden

Ersättning för förlorade fastighetsvärden. Hur ser det ut över tid med lönsamheten?

Den svenska vindkraften gör rekordförluster

Svenska vindkraftsbolag förlorade totalt 4,6 miljarder 2023, jämfört med ett tapp på 4 miljarder 2022. Det var sjunde året i rad som svenska vindkraften blödde pengar. Totalt uppgår förlusterna under perioden till 17,8 miljarder kronor.

Tillväxten i sektorn är stor. Omsättningen låg i fjol på 50,6 miljarder kronor, vilket är tre gånger mer jämfört med 2017.

Enligt Energimyndigheten fanns det totalt 5 508 vindkraftverk i Sverige 2023. Verk äldre än 2011 är relativt små, trenden av bristande lönsamhet för vindkraften består i Sverige. 61 procent av vindkraftverken fanns år 2023 i företag som gick med förlust.

Dataunderlaget består av en kartläggning av 91 procent av de 4 000 vindkraftverk som driftsattes 2011–2023. Databasen inkluderar samtliga vindkraftsanläggningar där vindkraften särredovisas och därmed kan analyseras. Med denna data ges en någorlunda heltäckande bild av hur branschen har utvecklats under perioden.

I takt med att vindkraften har expanderat och förlusterna växt har också skuldsättningen ökat. Skulderna uppgick 2017 till 23,2 miljarder och landade 2023 på 82,4 miljarder kronor. Bland de verkligt stora förlorarna sticker de ut både i termer av att de är väsentligt större än andra anläggningar och att de tecknat olönsamma Power Purchase Agreements, PPA-avtal.¹ (50 procent av vindkraftsanläggningarna förlorade pengar 2023.)

¹ En PPA innebär att ett bolag avtalar med kund att leverera en viss kvantitet elektricitet. Klarar man inte av att själv producera överenskommen mängd får resten istället köpas på marknaden, vilket kan leda till lönsamhetsproblem om priserna är höga vid det tillfället.

Kostnader för att balansera elsystemet

Kostnaderna för att balansera elsystemet har sexdubblats mellan åren 2021 till 2023 enligt Svenska Kraftnät.

Elkundernas nota har ökat till 6 miljarder och väntas öka ytterligare, prognosen för 2024 är ca 8 miljarder, berättar Anna Jäderström på Svenska Kraftnät.

Kostnaderna beror på att vind och sol är intermittent, dvs de producerar inte el hela tiden, utan bara när det blåser lagom och när solen skiner. Det gör också att ju mer vind- och solet som byggs ut, desto svårare blir det att få balans i elsystemet eftersom vårt elsystem skall hela tiden ligga så nära 50 Hz som möjligt, annars kan viktig el-utrustning skadas.

Men när svängningarna som sker under dagen blir större än väntat, kan Svenska Kraftnät som ansvarig för systemdriften också behöva ingripa för att balansera marknaden genom att aktivera sk. upp- och nedregleringsbud, vid sidan av den ordinarie marknaden. Dessa kallas balanstjänster och betalas av Svenska Kraftnät och slutligen av alla elkunder. Kostnaderna för dessa balanstjänster har ökat de senaste åren och väntas fortsätta öka.

Vindkraftbolagen får alltså ekonomisk ersättning av Svenska Kraftnät även fast de inte producerar någon el!

Relaterade länkar

Kartläggningen bygger på årsredovisningar för åren 2017–2023 – omfattar 4 000 vindkraftverk som driftsattes 2011–2023 - Affärsvärlden.

Vinnare och förlorare i vindkraftens blåsväder - Affärsvärlden Fastighetsvärdena.

Fastigheternas värde

Hans Westlund och Mats Wilhelmsson på Kungliga Tekniska Högskolan (KTH) har analyserat hur etablering av vindkraft påverkar värdet på närliggande fastigheter.

I en analys av totalt 97 229 husförsäljningar korrelerar de fastighetspriserna med avståndet till vindkraftverk. Resultaten visar att etablering av vindkraftverk sänker värdet på fastigheter i närområdet. Studien ligger i linje med internationell forskning på området.

Faktum är att blott misstanke om att vindkraft ska byggas sänker värdet. Redan på åtta kilometers avstånd påverkas fastighetsvärdet och enligt forskarna Westlund och Wilhelmsson ökar påverkan exponentiellt ju närmare man kommer själva vindkraftverket. Fastigheter inom två kilometers avstånd förlorar 19–23 procent av sitt värde.

De fastigheter som är närmast upp till 1 km, menar forskarna kan i praktiken ha blivit osäljbara och kommer därför inte med i statistiken. När denna undersökning gjordes fanns ca 4 500 vindkraftverk i Sverige. I slutet av 2023 hade antalet vuxit till cirka 5 500 och tusentals till planeras. I forskarnas uppföljande studie från 2023 används data med mer än 600 000 fastighetsförsäljningar under tidsperioden 2005–2018. I artikelns sammanfattning) skriver Westlund och Wilhelmsson att marknadspriserna påverkas med mellan 10 och 25 procent inom 2 kilometer från ett vindkraftverk. De skriver också att den sammantagna effekten blir betydande om många fastigheter påverkas av en vindkraftsetablering.

Skatteverket har nyligen öppnat för att sänka taxeringsvärdet för fastigheter som ligger i närheten av

vindkraftverk. Att en myndighet agerar på det här viset antyder rimligen att effekterna är reella och svåremotsagda.

Hur mycket pengar handlar det om

År 2020 fanns det enligt SCB 53 352 byggnader med 30 876 invånare inom 800 meters avstånd från vindkraftverk. Då var 1 procent av Sveriges yta inom 800 meter från ett vindkraftverk.

Relaterade länkar

Studie "The Socio- Economic Cost of Wind Turbines: A Swedish Case Study" från 2021 av Hans Westlund och Mats Wilhelmsson på Kungliga Tekniska Högskolan (KTH).

Uppföljande studie från 2023 SCB 53 352 byggnader med 30 876 invånare inom 800 meters avstånd från vindkraftverk.

www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/ersattning-till-narboende-vid-vindkraftsetablering_h902510/

PFAS

Fakta

PFAS-ämnen har en omfattande användning i brandskum, textilier, kontaktmaterial för livsmedel (till exempel stekpannor), elektronik, produkter för transportmedel (till exempel smörjmedel och värmebeständiga material), energisektorn och inom medicinsk utrustning.

Studier har avslöjat att de undersökta PFAS-ämnena har negativa effekter på levern, immunförsvaret och fertiliteten samt misstänks vara hormonstörande och cancerframkallande. Dessutom är PFAS-ämnen svårt nedbrytbara eller bryter ned till andra svårt nedbrytbara ämnen. Flera PFAS-ämnen är dessutom rörliga och lösliga i vatten och kan på grund av sina egenskaper inte filtreras bort med konventionella metoder, vilket kan leda till förorening av dricksvattnet.

PFAS och rekommendationer

Vid provtagning av röding, abborre och kräfter i Vättern har länsstyrelserna runt sjön konstaterat förhöjda halter av PFAS. För röding finns sedan tidigare lokala kostrekommendationer men som nu gäller för all fångad fisk och kräfter från Vättern. Vättern som är vår största vattenreservoar. De nya kostrekommendationerna för konsumtion av fisk och kräfter från Vättern har tagits fram gemensamt av länsstyrelserna i Jönköping, Västra Götalands, Östergötlands och i Örebros län i samråd med Livsmedelsverket. De nya kostrekommendationerna är mer strikta än de nationella kostråd som Livsmedelsverket tagit fram för fisk från svenska sjöar.

Kostrekommendationen för att minska intaget PFAS från Vätterns fisk och kräfter är: 2–3 gånger per år för barn, ungdomar, gravida, ammande kvinnor och den som vill bli gravid i framtiden, 12 gånger per år för övriga.

Stora mängder från verkens turbinblad

Den storskaliga utbyggnaden av vindkraft kan komma att bli en betydande källa till spridningen av mikroplaster. Verkens turbinblad, som kan väga över 20 ton styck, består till största del av kompositplast. De snurrande bladen eroderar när de utsätts för vind, regn, snö och is, och små bitar av plast lossnar från ytan och sprids i naturen.

Hur mycket plast som lossnar är inte allmänt känt men uppskattningar har gjorts där man utgått från att bladen på ett verk kan tappa omkring tio procent av totalvikten under sin livslängd vilket skulle kunna innebära sex ton lossnad plast, beräknat på bladens totalvikt på 60 ton.

Vi behöver snarast veta mer om mikroplasternas hälsopåverkan eftersom de finns överallt, även i vårt dricksvatten. Baserat på den begränsade informationen vi har verkar mikroplast i dricksvatten inte utgöra någon hälsorisk på nuvarande nivåer. Men vi måste ta reda på mer. Vi måste också stoppa ökningen av plastföroreningar över hela världen.

Källa

Statliga Utredningsbyrån i Rheinland-Pfalz

Leading Edge erosion and pollution from wind turbin blades (juli 2021).

Vildsvin och vindkraft

En nyligen genomförd studie beställd av Ministeriet för Klimatskydd, Miljö, Energi och Mobilitet (MKUEM) i Rheinland-Pfalz, Tyskland, har avslöjat alarmerande nivåer av PFAS (perfluorerade och polyfluorerade alkylsubstanser) i levern hos vildsvin. Studien, som omfattade 60 prover, visade att alla leverprover avsevärt överskred EU högsta tillåtna nivåer av PFAS, vissa vildsvin nådde upp till 738 µg/kg, långt över den lagstadgade gränsen på 50 µg/kg. Trots farorna motsätter sig vindindustrin, som är beroende av PFAS i sin tillverkning, ett förbud mot dessa kemikalier och argumenterar att ett förbud skulle kunna stoppa produktionen av viktig teknik för förnybar energi.

Ren

I närheten av vindkraftsanläggningarna Mullberg och Glötesvålen i Tassåsen och Mittådalen samebyar visar resultaten på sämre betesro för renarna. Även skogsbruk, rovdjur och annan markanvändning påverkar renarnas betesval och betesro. Ett problem för renskötseln är att vindkraft alltid etableras i höglänta områden. Dessa är speciellt viktiga under dåliga snöförhållanden, vilka blivit vanligare med klimatförändringarna. I Malå sameby visade analyserna på en stor variation i påverkan under barmarkssäsongerna. Renarna undvek anläggningarna under kalvnings- och höstperioden, men fortsatte nyttja höglänta områden under sommaren.

I Finland har det gjorts en rad olika studier på hur olika djur påverkas av vindkraften.

Källa

How far are birds, bats, and terrestrial mammals displaced from onshore wind power development? - A systematic review.

Ljudet

Fakta

Ett ljuds styrka kan uttryckas i olika fysikaliska storheter, såsom ljudtryck och ljudintensitet, ofta i form av effektivvärde (rms-värde) för hela eller delar av frekvensområdet eller i form av amplitud eller absolutvärde av de ingående frekvenskomponenterna. Ofta uttrycks styrkan i dess ljudnivå med det logaritmiska måttet decibel (dB).

Som du kan ta del av i länken från Naturvårdsverket och i sammanfattningen bör riktvärdet 40 dBA ekvivalentnivå inte överskridas vid bostäder. Riktvärdet kan fungera som vägledning vid eventuell reglering av bullernivåer vid exempelvis vård- och undervisningslokaler. Det står även att i rekreatiions- och friluftsområden där tystnaden är en viktig faktor kan det finnas skäl att ha lägre ljudnivåer. Om ljudet har en särskilt störningsframkallande karaktär såsom tydligt hörbara toner eller ofta återkommande dunkande, bör riktvärdet skärpas. Vilket är fallet gällande vindkraft.

Hälsoeffekter

Hälsoeffekter är en annan aspekt som används av förespråkarna och jämförs med trafikbuller. Man menar att det saknas bevis rörande ohälsa.

Trots att vindkraftsindustrin ökat både storleken på sina verk samt vingbreddarna sedan 2018 har riklinjerna för hörbart buller inte uppdaterats. Det saknas gränsvärden för lågfrekvent buller och infraljud. Trots att det finns en modelleringsstudie från 2014 (*Energimyndigheten, projekt 32437-1, Conny Larsson*).

I miljökonsekvensbeskrivningarna (MKB) som genomförs vid ansökan tas ingen hänsyn till markgeologi och markvibrationer på människor och djur. Endast avstånd och spelplatser registreras, det vill säga kollisionsskurerna.

Vibrationer har i andra sammanhang tydliga restriktioner utifrån hälsa (exempelvis gravida helikopterbärare som ej tillåts flyga på grund av vibrationerna och risk för fostret).

För djurhållning finns inga riktvärden alls vilket kan leda till irreversibla skador på djurhållning och i förlängningen matproduktionen i Sverige.

Förespråkarna: Det saknas bevis för hälsoeffekter orsakade av infraljud från vindkraftverk. Vindkraftsbuller är ett litet problem i Sverige. Riktvärdet för vindkraftsbuller är satt på en nivå som innebär lägre risk för negativa hälsoeffekter än riktvärdet för trafikbuller (40 dB).

Det är dock väl känt att personer som bor nära en vindkraftspark oftare får problem med sömnstörningar och depression än andra.

Specialister på örat och hjärnans neurologi miss-tänker att detta kan bero på infraljudet. Håkan Enbom specialist inom området har studerat i stort

sett all litteratur inom området och menar att det finns ett samband.

Det pulserande ljudtrycket från vindkraftverk framkallar även indirekt en aktivering av det autonoma nervsystemet, med ökad utsöndring av adrenalin, med åtföljande stresspåslag, risk för panikångest, högt blodtryck och hjärtinfarkt för personer med ökad sensorisk känslighet, något som bland annat läkaren Håkan Enbom har skrivit om och menar är relativt vanligt förekommande idag.

I höstas 2024 kom en svensk studie som visar att vindkraftverken avger en betydligt högre nivåer av infraljud än vad man tidigare trott.

Ken Mattson, professor i beräkningsvetenskap, har tillsammans med kollegan Gustav Eriksson på Uppsala universitet tagit fram ny beräkningsmodell som kan ta fram buller över alla frekvenser inklusive infraljud. Motsvarande beräkningsmodeller klarar inte vindkraftsbolagens konsulter av i nuläget.

Vi vet idag att vi påverkas av trafikbuller och att det kan påverka vår sömn.

Vid en studie vid Göteborgs universitet, av Kerstin Persson, professor i miljömedicin, utsattes ett antal personer för buller under nivån för sömnpåverkan (inomhus) rörande trafikbuller. Resultatet visade en liten men signifikant påverkan på REM sömnen det vill säga fördröjd och kortare djupsömn.

En forskningsöversikt vetenskaplig litteratur studerats för att undersöka vad som enligt vetenskapen är känt gällande möjliga effekter på människor och djur till följd av exponering för ljudförroreningar, kemikalier och partiklar från vindkraftverk. Sökningar har skett under maj 2023 i den biomedicinska databasen PUBMED för att garantera

rapporternas kvalitet. Huvudfokus har legat på rapporter från 2020 och senare, gjorda av Helen Karlsson. Forskningsöversikten undersöker i vetenskaplig litteratur vad som är känt gällande möjliga effekter på människor och djur till följd av exponering för ljudföroreningar, kemikalier och partiklar från vindkraftverk.

Litteraturgenomgången visar att det finns kunskapsluckor i vetenskaplig litteratur som begränsar möjligheten att beräkna risken för exponeringsrelaterade hälsoeffekter till följd av såväl partikel- som kemikalieexponering i relation till vindkraftverksamhet. Gällande besvär till följd av exponering för ljudföroreningar från vindkraft kan konstateras att människor och djur riskerar exponeringsrelaterade negativa hälsoeffekter.

Behov finns av mer forskning rörande mätteknik samt biologiska mekanismer bakom upplevd ohälsa. Dessutom saknas fortfarande kunskap om hur djur upplever och beter sig vid exponering och då med särskild tonvikt på marin miljö. Även om de indikationer som finns beskrivna i vetenskapen i nuläget inte är entydiga, kan det vara läge att överväga om försiktighetsprincipen bör tillämpas givet det rådande kunskapsläget.

Källor

Karlsson-Vindkraft-och-halsopproblem-240131-8277079.pdf

Sahlgrenska akademien 15 april 2020 Kerstin Persson.

A laboratory study on the effects of wind turbine noise on sleep: Results of the polysomnographic WiTNES study.

Vindkraftens påverkan på hälsa: Helen Karlssons studie om ljudföroreningar och kemikalier från vindkraftverk.

Fåglar och vindkraft

Studier visar att tjäder inom vindkraftsparker minskar närmare än ca 650 m från vindkraftverken. En annan studie med radiomärkta tjädrar visade att resursutnyttjandet minskade i områden närmare än 865 m (intervall 784–1 025 m) från vindkraftverken. Även effekter av skuggor, ljudnivå, täthet av vindkraftverk, antal synliga vindkraftverk och avstånd till tillfartsvägar påverkade utnyttjandet av resurser negativt under såväl spelsäsong som sommarsäsongen.

Även storlom och smålom påverkas av vindkrafts-etableringar.

Miljöbedömningar måste beakta den kumulativa påverkan, det vill säga påverkan från nya anläggningar i kombination med redan befintliga vindkraftsparker plus andra verksamheter och potentiella hot för berörda arter och naturtyper.

I en dom från mark och miljödomstolen Kalmar framgår att, där det finns fler än 5 tuppar får ”Inga vindkraftverk får placeras inom en skyddszon för tjäder som sträcker sig en kilometer från tjäderspelplatsens ytterkant. Vindkraftverkens vingar får inte överskrida gränsen till skyddszonen” samt att ”Inga vägar får anläggas eller nyttjas inom skyddszonen för tjäder.”

Bibehållen kontinuerlig ekologisk funktion (KEF) blir alltmer ett vedertaget och juridiskt begrepp som måste tillämpas och som går långt utöver meterangivna skyddszoner, vilket även vindkraftsutbyggnad måste anpassas och kravet på fem tuppar tas bort.

Att lågfrekventa ljud påverkar kromosomerna står bortom allt tvivel. Manliga Z-kromosomer ökar till skillnad från kvinnliga W-kromosomer. En rapport från 2008 om ökad äggdödlighet efter driftsättning

av vindkraftverk indikerar samband mellan vindkraftsljud och markvibrationer. Vibrationer påverkar laminärt kapillärflöde i alla vävnader. Resultatet är syrebrist.

En fallstudie i Ljungbyholm visar kraftigt ökad mortalitet hos tamhöns i närheten av vindkraftverk (1 000 m). De gick från 95 procent lyckade kläckningar efter 21 dagar till att hönorna endast ruvade 16 dagar och lämnade döda ägg.

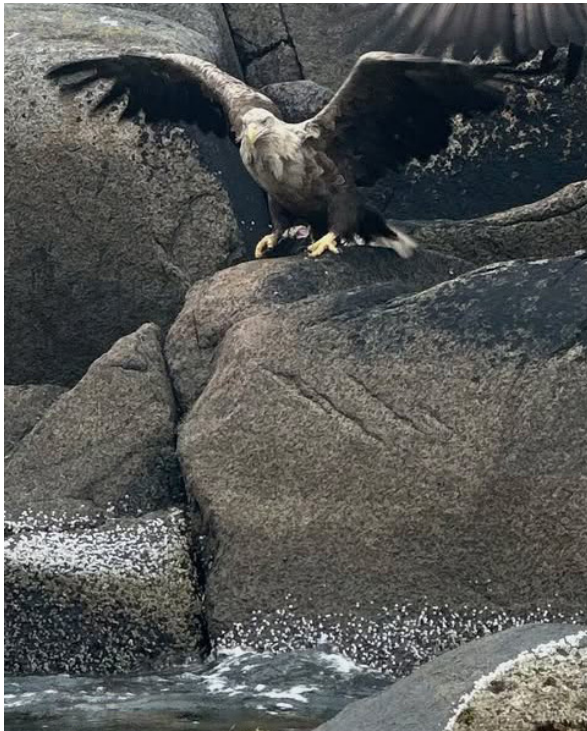
Källor

Fåglar och vindkraft – om avstånd.

Tjäder och vindkraft – Ett internationellt forskningsprojekt
ISBN 978-91-620-6976-6

Riktlinjer-BirdLife-Sverige-Vindkraft-231203.pdf

Vindkraftens påverkan på höns.

Vindkraften ökar temperaturen

Enligt en studie från Harvard universitetet så kan marktemperaturen i USA öka med 0,24°C om man genomför energidepartementets plan att fyrdubbla vindkraften fram till 2050. Detta skall jämföras med att modellerna beräknar att temperaturen skulle minska med bara 0,10°C man minskade koldioxidhalten.

Orsaken är att vindkraftsverken tar ut energi från luften, saktar ned vinden och på olika sätt ändrar utbytet av värme, fuktighet och momentum mellan ytan och atmosfären, enligt studien.

Om perspektivet är de kommande tio åren så har vindkraft faktiskt – i vissa avseenden – mer klimatpåverkan än kol eller gas, säger medförfattare David Keith, professor i tillämpad fysik och offentlig politik vid Harvard, i ett uttalande.

Artikeln har förstås fått kritik från andra håll, inte minst från vindkraftsindustrin.

Källor

<https://www.technologyreview.com/s/612238/wide-scale-us-wind-power-could-cause-significant-warming/>

<http://joannenova.com.au/2018/10/warning-wind-power-warms-local-climate-for-next-hundred-years-needs-5-20-times-as-much-land/>

Det kommunala vetot

Det kommunala vetot innebär att kommuner har rätt att godkänna eller stoppa etableringen av vindkraftverk i sin kommun. Vindkraftsetablering räknas som miljöfarlig verksamhet varför miljökonsekvensbeskrivningar är nödvändiga. Det är vindkraftsbolagen som gör dessa.

Det finns vissa parametrar i naturen där vindkraft ej får byggas enligt miljöbalken.

Det är Naturreservat, Natura 2000-områden, sumpskogar, kulturmiljöer, obrutna fjäll samt där det finns nyckelbiotoper som är viktiga och slutligen vissa fågelarter som spelar eller häckar.

Kommunen kan även idag säga nej till vindkraftsindustrier. Kommunerna har ingen tidsgräns för att fatta beslut och kan ändra inställning i ett sent skede. Det kommunala vetot är ett sätt att skydda landskap och närmiljö från betydande ingrepp.

En översiktsplan med ett så kallat tillägg för vindkraft kommer inte att vara juridiskt bindande. Däremot kan planunderlagen ses som vägledande oavsett hur de är framtagna vilket kan riskera både miljön, djurlivet och boendes hälsa.

Det innebär att för att behålla det politiska initiativet är det klokast att inte peka ut områden för vindkraft och därmed behålla en handlingsfrihet.

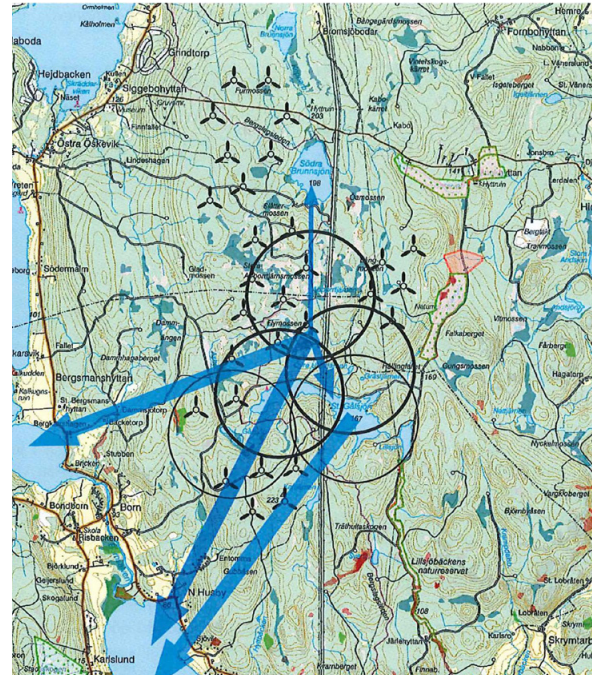
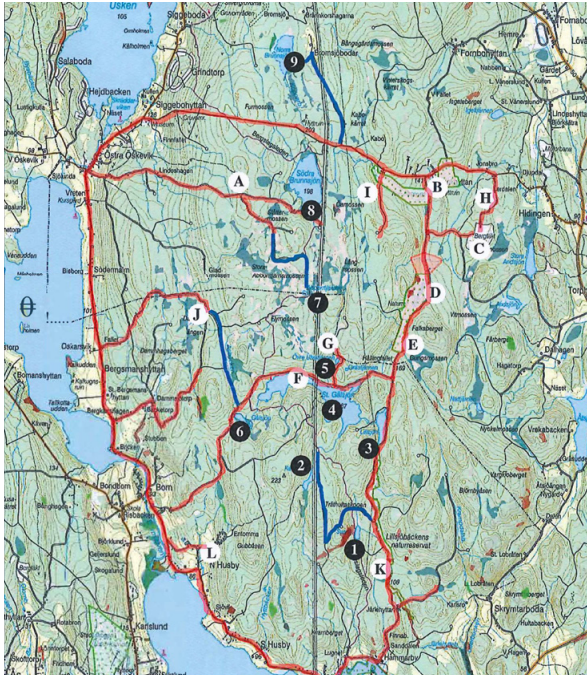

Vindkraft Nära dig

Bilden ovan (ett montage) är en syn som kan komma att bli verklighet om planerade 30-talet vindkraftverk kommer till stånd från Husby till Siggebohyttan.

Nora påverkas av de verk som idag är byggda i Munkhyttan (tre stycken) och där ytterligare sex planeras. Utöver det påverkas Nora av de verk som planeras i Siggebohyttan.

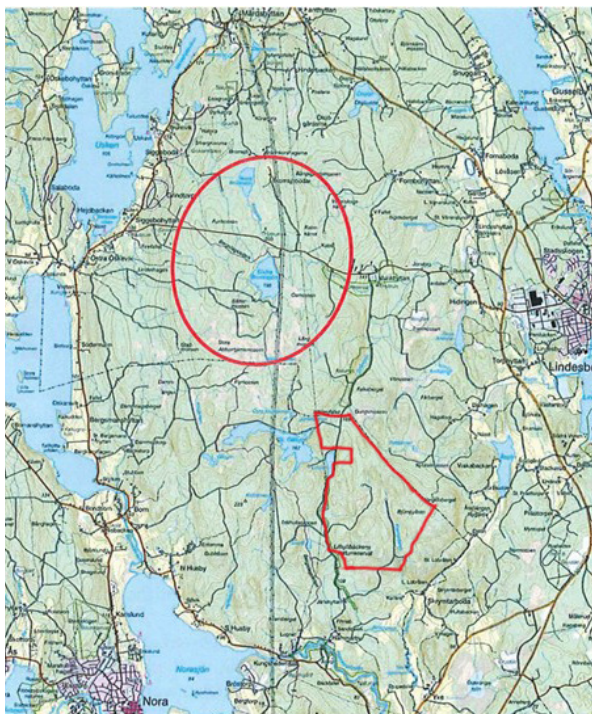
Utöver dessa vill samma företag som bygger i Munkhyttan bygga ytterligare 11 verk med maxhöjd 300 m. Området ligger söder om de 14 verk som planeras i Siggebohyttan. Delvis berör detta nya område ett område som vid samråd 2014 av Eolus konstaterades att hela det södra området skulle tas bort på grund av hönsfågel.

Bilden visar vilka fåglar som finns i området, från undersökning av fågelfaunan i Projekt Bergsmanshyttan, på uppdrag av Eolus (2014).

1. Svarttjärn, endast en knipa
2. Kattjärn, Knipa obs i sjön
3. Lillsjön, Häger och gräsand
4. Stora Gålsjön, Storlom obs (häckande)
5. Övre Ulvatjärn, Smålom på bo
6. Lilla Gålsjön, Smålom i sjön
7. Abbotjärn, Smålom på bo
8. S;a Brunnsjön, Fiskmåås och drillsnäppa tidigare obs av Storlom 19 st 2000–2014
9. N;a Brunnsjön, Storspov, gräsand, spelande enkelbeckasin, tofsvipa

Dessa observationer gör att fåglarnas flygvägar bör noteras. Bilden visar storloms och småloms flygvägar.

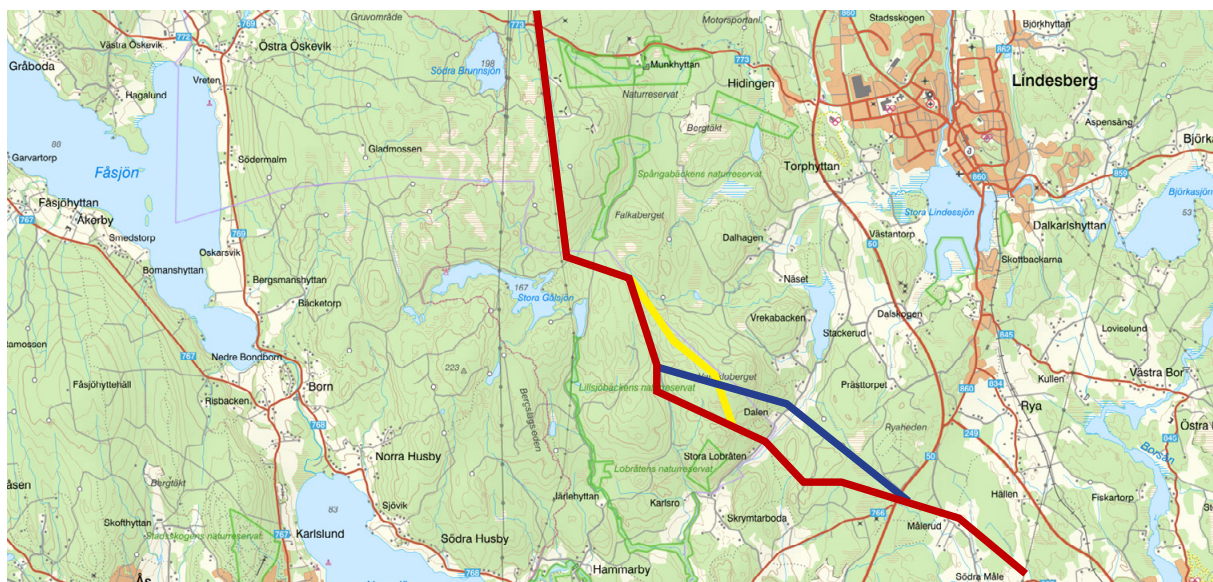
Slutligen visas till vänster området i Siggebohyttan där vindkraft planeras (ovalen) samt där Cloudberry planerar bygga, det sk Älgfallet (nedre området i bilden). Den uppmärksamme kan se att det är i områden där hönsfågel uppmärksammas samt i direkt anslutning till naturreservat.

Norrmogen i Lindesberg

Förslaget till vindbruksplan för Lindesbergs kommun bereder plats för 100-tals vindkraftverk och skulle utan hänsyn påverka angränsande kommuner som Skinnskatteberg, Köping, Hällefors och Nora.

Planen är illa underbyggd och har 9 områden utpekade med förslag på 1 km till boende.

Orsaken till att områdena i Nora och Lindesberg är så attraktiva är att det planeras en kraftledning i området, vilket gör att vindkraftverken ligger i direkt anslutning till detta, se bilden nedan.

Slutord från oss i LPo

Vindkraften har ofta lyfts fram som miljövänlig, och ”grön”.

Men som i många andra fall beror det på hur man räknar. Själva vinden i sig är förstås klimatneutral, men om man även tar med den yta och den påverkan på djur och natur som vindkraften och dess fysiska material har träder en annan bild fram.

Här blir snarare kärnkraften marknadsledande på grund av sin effektivitet.

I Sverige produceras årligen mellan 150-165 TWh (terrawatttimmar).

Vi gör av med 135–145 TWh. Det råder med andra ord ingen elbrist i nuläget i Sverige.

Vår elproduktion består idag till 70 % av vattenkraft och kärnkraft. Resten är vind ca 25 % och sol under 5 %.

På sikt för att bli fossilfria behöver vi fördubbla produktionen.

Omställningen sker idag med sikte på vindkraft.

Vind och sol är inga stabila energikällor då de är beroende av just vind och sol. Därav behövs vattenkraften och kärnkraften i dagsläget för att stabilisera produktionen.

Som en jämförelse i denna omställning ska man veta att det går år ca 1 000 vindkraftverk för att ersätta ett kärnkraftverk.

Vi har idag 3 kärnkraftverk med totalt sex reaktorer. Ett kärnkraftverk tar i anspråk minst yta av av de energislag vi använder idag, därefter kommer vattenkraften.

Vi har ca 2 000 vattenkraftverk i Sverige. När de byggdes ut lovades det billig ”bygdekraft” till de som bodde nära. Av detta blev inget.

Många kommunen skulle idag vara självförsörjande och kunna producera billig el om inte utrivningen av dammar sker.

Behåller vi inte vattenkraft och finner lösningar för vandring av fisk alternativt nyttjar kärnkraft kommer vi stå inför stora problem i framtiden utifrån den yta och påverkan på djur, natur och människor som vindkraftsindustrins parker har.

Idag försvinner mycket av elen utomlands framförallt till Europa som har problem med sina energislag och utsläpp. När även den största vindkraftsägaren i Sverige är kinesisk är det också svårt för oss att se hur framtiden kommer se ut.

Därav är det viktigt att vi i de områden där vindkraft byggs ställs krav som säkrat både djur, natur, ekonomi och hälsa.

Krav som bör ställas vid vindkraftsetablering

Eftersom tillstånd för vindkraft hanteras enligt miljöbalken faller många frågor utanför den verklighet som vindkraftsetableringar medför. Antalet klagomål av olika slag förekommer efter att verken är uppsatta. En klok kommunledning visar prov på förståelse för konsekvenserna.

Landsbygdspartiet oberoende ställer sig bakom flera av de förslag som är tagna från föreningen Svenska landskapsskydd och Sveriges ornitologiska förenings policy.

- ☐ Max 35 dB ekvivalent i hela kommunen men helst 30 dB. Sökanden ska redovisa vilka de högsta dB som kan drabba en tomt kommer att bli, under hur lång tid och under vilka tider.
- ☐ Den totala ljudpåverkan för omgivningen ska visas, inte bara vindkraftens. Alla i området förekommande ljud ska med i den kumulativa ljudberäkningen, från t.ex. industrier, vägbuller, fågelskrämmande ljudflyg, järnväg samt infraljudet.
- ☐ Vid nyetablering ska hela den kumulativa påverkan av nya anläggningen tas med, i kombination med redan befintliga vindkraftverk i området.
- ☐ Minsta avstånd till fastighetsgräns på 10 gånger verkshöjden.
- ☐ 2 000 meters avstånd till naturreservat och riksintressen, man ska alltid räkna från bladspets inklusive flyttmån i alla lägen.
- ☐ Området ska stängslas in, med anledning av microplaster. Strandskyddsavståndet dubblas med anledning av spridning av mikroplaster.
- ☐ CE märkning ska gälla hela verket, inte bara ingående delar.
- ☐ Detaljplan ska göras vid varje ansökan.
- ☐ Höga ersättningsnivåer till alla drabbade, inlösen av byggnader ska ske om ägaren så önskar inom 8 km. Inga skuggor får drabba tomt med byggnad.
- ☐ Alla ersättningar ska garanteras med bankgarantier för hela tillståndstiden.
- ☐ Hela fundamentet ska bort vid avveckling och en fullständig återställning ska ske.
- ☐ Tillstånd ges bara om det blåser mer än 8,5 m/s i genomsnitt under ett år. Modern teknik installeras för att slippa hinderbelysning. Krav ska ställas på att en energiproduktion ska ha stabiliserande effekt på elsystemet enligt EU regler.

- ☐ För verk över 150 meter krävs idag positionsljus som kan attrahera fåglar som flyttar i mörker. Detta bör ses över och rapporteras hur de ska förbättras för fåglar som nattflyger.
- ☐ Alla levande organismer ska identifieras och påverkan på dessa från verken ska undersökas i samband med ansökan.
- ☐ Vindkraft får aldrig försvåra andra näringsgrenar.
- ☐ Tröskelvärde på 1 000 m ska användas från rotorspets ska användas i områden där det finns hönsfågel eller spelplats för tjäder.
- ☐ I den mån som vindkraften bedöms påverka fåglar och naturmiljön, klimatet runt anläggningen, ska projektören visa hur man ska minimera effekterna och hur uppföljningen ska ske. Återrapporteringen ska redovisas till oberoende expert samt till kommunen.

- ☐ Om planen ej följs eller får effekt ska verket stängas (eller flyttas). Kontrollprogrammen ska hålla erforderlig vetenskaplig kvalitet.
- ☐ Alla handlingar som sökanden utger ska vara offentliga.
- ☐ Sökanden ska redovisa alla negativa rapporter som finns om vindkraft i sin ansökan.

Landsbygdspartiet
oberoende